

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **PhDr. H. P.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2016, č. j. 3 A 106/2016 - 85,

takto:

I. Návrh žalobkyně na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti se zamítá.

II. Kasační stížnost se zamítá.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ministra vnitra ze dne 6. 6. 2016, č. j. MV-188345-18/VS-2015, bylo zamítnuto odvolání žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) a bylo potvrzeno rozhodnutí I. stupně ze dne 2. 5. 2016, č. j. MV-37732-12/VMS-2016, kterým žalovaný stěžovatelce odmítl poskytnout informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v relevantním znění.

Stěžovatelka podala proti rozhodnutí ministra vnitra žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) a požádala o osvobození od soudních poplatků.

V záhlaví označeným usnesením městský soud stěžovatelce osvobození od soudních poplatků nepřiznal. Uvedl, že stěžovatelka dne 11. 7. 2016 zaslala městskému soudu k jeho výzvě řadu podkladů, kterými dokládala svou majetkovou situaci. Z uvedených dokladů

plyne, že stěžovatelce zbývá na živobytí 4044 Kč měsíčně, z nichž musí hradit pravidelné položky (výdaje na stravu, ošacení, dopravu, školní potřeby atd.), které do prohlášení o svých poměrech nezahrnula. Při stavu zadlužení stěžovatelky (aktuálně 140 000 Kč, potenciálně přes 210 000 Kč) měl ovšem městský soud pochybnosti o tom, zda mu stěžovatelka poskytla úplné a pravdivé údaje o své finanční situaci, neboť její tvrzený rozpočet se mu nejeví reálný. Nadto je městskému soudu z úřední činnosti známo, že stěžovatelka v době od února 2011 do března 2013 obdržela od Národního památkového úřadu a od Ministerstva kultury částku celkem 902 372 Kč. Okresní soud v Olomouci pak v řízení vedeném pod sp. zn. 11 C 455/2013 stěžovatelce nepřiznal osvobození od soudních poplatků, a to mj. s poukazem na to, že ze spisů vedených týmž soudem pod sp. zn. 21 C 307/2012 a 19 C 249/2010 zjistil, že stěžovatelce byla vyplacena na základě předběžného opatření ze dne 17. 2. 2012 částka 500 000 Kč jako část náhrady jejího platu. Uvedenou částku stěžovatelka následně darovala svému synovi. Okresní soud v Olomouci přihlédl také k tomu, že stěžovatelka v roce 2008 odmítla dědictví po své matce, přestože byla informována o neúplnosti dědického spisu, v němž chybělo usnesení o soupisu aktiv a pasiv. Následně pořízený soupis majetku pak obsahoval 648 položek, mezi nimiž byly také obrazy a tisky známých autorů – jednalo se o majetek větší hodnoty. Městský soud popsané skutečnosti považoval za relevantní rovněž v nyní projednávané věci a vyhodnotil, že získané finanční prostředky stěžovatelce mohly vystačit na mnoho let a s ohledem na poskytnutý dar nelze ani tvrdit, že by syn stěžovatelky byl na ní finančně závislý. S ohledem na uvedené pochybnosti městský soud stěžovatelku usnesením ze dne 4. 8. 2016, č. j. 3 A 106/2016 – 40, vyzval, aby detailně objasnila své příjmy, výdaje a tvrzené skutečnosti doložila. Na tuto výzvu stěžovatelka nereagovala. Na základě uvedeného dospěl městský soud k závěru, že stěžovatelka nesplňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.), neboť nedoložila věrohodným způsobem své majetkové a osobní poměry, ačkoli měla příležitost svá skutková tvrzení doplnit.

Usnesení městského soudu napadla stěžovatelka kasační stížností. Konkrétně namítá, že uvedené usnesení vydala vyloučená soudkyně, která není schopna z důvodu osobního negativního poměru ke stěžovatelce rozhodovat o jejích právech nestranně a objektivně. Soudkyně uplatňuje vůči stěžovatelce jiná kritéria než vůči jiným účastníkům řízení. Náklady vzniklé v souvislosti s rozhodováním o žádosti o osvobození od soudních poplatků již mnohonásobně převýšily výši soudního poplatku. Cílem soudkyně je „dehonestace“ stěžovatelky, vyhýbání se meritornímu rozhodnutí a poskytnutí ochrany státu, aby nemusel stěžovatelce platit náhradu nákladů řízení. Stěžovatelka odkázala na předchozí námitky týkající se přístupu soudkyně k její osobě a porušení principu rovnosti před zákonem. Současně stěžovatelka požádala také o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.).

Pokud jde o splnění poplatkové povinnosti v řízení o kasační stížnosti, v tomto řízení stěžovatelku poplatková povinnost nestíhá s ohledem na to, že její kasační stížnost nesměřuje proti rozhodnutí městského soudu o návrhu ve věci samé či o jiném návrhu,

jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností (blíže viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, publikované pod č. 3271/2015 Sb. NSS; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Jak přitom vyplývá ze zmiňovaného usnesení rozšířeného senátu, stěžovatelka v řízení o kasační stížnosti, která nesměřuje proti meritornímu rozhodnutí městského soudu ani proti rozhodnutí, jímž se řízení před městským soudem končí, nemusí splňovat ani podmínky dle § 105 odst. 2 s. ř. s. (povinné zastoupení stěžovatelky bez příslušného právnického vzdělání advokátem nebo jeho zaměstnancem nebo členem, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie).

Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka i přes výše uvedené požádala o ustanovení zástupce, proto musel Nejvyšší správní soud o její žádosti rozhodnout. Nejvyšší správní soud podotýká, že podle § 35 odst. 8 s. ř. s. se pro rozhodnutí o ustanovení zástupce vyžaduje kumulativní splnění dvou podmínek, a to jednak splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, jednak též nezbytná potřeba takového zastoupení k ochraně práv účastníka řízení. Nejvyšší správní soud neshledal splnění druhé nutné podmínky pro ustanovení zástupce, tedy jeho nezbytnost k ochraně práv stěžovatelky. Kasační stížnost má požadované základní náležitosti, je zřejmé, čeho se jí stěžovatelka domáhá; přitom v posuzované věci se jedná o posouzení nikterak komplikované otázky, o které soud může rozhodnout na základě podané kasační stížnosti a podkladů obsažených ve spise, aniž by bylo třeba za tímto účelem stěžovatelce ustanovovat zástupce. Za uvedené situace tedy Nejvyšší správní soud návrh na ustanovení zástupce zamítl.

Nejvyšší správní soud dále předesílá, že kasační stížnost stěžovatelky míří proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků. Stěžovatelka však v kasační stížnosti nenamítala ničeho v tom smyslu, že by splnila podmínky pro osvobození od soudních poplatků a že hodnověrným způsobem doložila své osobní, majetkové a výdělkové poměry. Její kasační námitky spočívaly pouze ve výhradách k osobě předsedkyně senátu, která v projednávané věci rozhodovala.

Námitky stěžovatelky vůči osobě předsedkyně senátu vyhodnotil zdejší soud jako námitky zmatečnosti řízení spočívající v tom, že ve věci rozhodovala předsedkyně senátu, která měla být pro svůj poměr ke stěžovatelce z rozhodování vyloučena [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.].

V řízení před městským soudem, a tedy rovněž o žádosti o osvobození od soudních poplatků, rozhodovala předsedkyně senátu JUDr. Ludmila Sandnerová. Stěžovatelka již dne 11. 8. 2016 v reakci na výzvu městského soudu provedenou výše citovaným usnesením ze dne 4. 8. 2016, č. j. 3 A 106/2016 – 40, uplatnila vůči jmenované předsedkyni senátu námitku podjatosti, a to mj. rovněž z důvodu její tvrzené „strannosti“, údajných

dehonestujících tvrzení vůči osobě stěžovatelky, tj. z týchž důvodů, které nyní namítá stěžovatelka v kasační stížnosti. O námitce podjatosti bylo rozhodnuto usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2016, č. j. Nao 197/2016 - 74, tak, že JUDr. Ludmila Sandnerová není vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u městského soudu pod sp. zn. 3 A 106/2016.

Napadené usnesení bylo vydáno dne 29. 11. 2016, tj. až poté, kdy bylo rozhodnuto o námitce podjatosti Nejvyšším správním soudem. Předsedkyně senátu JUDr. Ludmila Sandnerová tedy před vydáním nyní napadeného usnesení vyčkala rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o námitce podjatosti vůči její osobě. Je proto zřejmé, že v projednávané věci nerozhodovala vyloučená předsedkyně senátu; kasační námitky stěžovatelky tedy nejsou důvodné.

Pouze pro úplnost zdejší soud poznamenává, že usnesení městského soudu o nepřiznání osvobození od soudních poplatků stěžovatelce je také správné. Důkazní břemeno k prokázání nedostatku prostředků k úhradě soudního poplatku nese účastník soudního řízení, tj. stěžovatelka. Skutečnost, že stěžovatelce byla vyplacena náhrada platu v uvedené výši, je Nejvyššímu správnímu soudu známa rovněž z jeho vlastní úřední činnosti (uvedená skutečnost vyplývá např. z usnesení městského soudu ze dne 13. 10. 2015, č. j. 8 A 151/2015 – 44; kasační stížnost proti uvedenému usnesení zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 22. 12. 2015, č. j. 3 As 225/2015 – 14). Stěžovatelka se ani přes výzvu městského soudu k této skutečnosti nevyjádřila. Nejvyšší správní soud proto ve shodě s městským soudem považuje tvrzení stěžovatelky za nevěrohodné, resp. neúplné (srov. též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2016, č. j. 5 As 111/2016 – 44, jímž zdejší soud z týchž důvodů zamítl návrh stěžovatelky na osvobození od soudních poplatků).

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla a žalovanému žádné náklady v tomto řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. března 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu